

Programozás III

HÁLÓZAT

HÁLÓZATKEZELÉS

A hálózatkezeléshez használatos java csomag: java.net

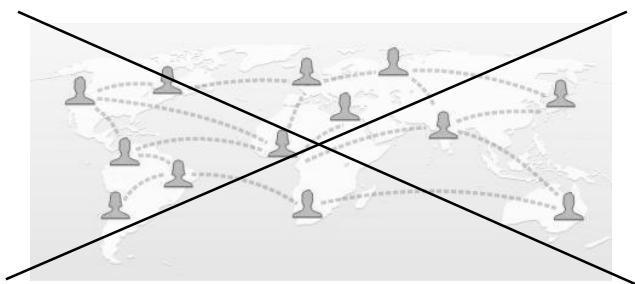
Hol találkoztunk már vele?

Pl.:

```
URL cim =  
this.getClass().getResource("/zene/valami_zene.wav");
```

De pl. adott URL-ről objektumot is le tudunk tölteni.

HÁLÓZATKEZELÉS – ALAPOK

Helyette: Id. Hálózatok tantárgy vagy halozati_alapok.pdf

URL-LEL ADOTT OBJEKTUM LETÖLTÉSE (1)

```
public class URLproba {  
    // Visszaadja az adott cimen lévő objektumot.  
    public static Object adatSzerzes(String cim){  
  
        Object obj = "Nincs mit kiirnom."  
        // Hiba esetén az ezt a szöveget  
        // tartalmazó objektumot adja vissza.  
  
        try{  
            URL url_objektum = new URL(cim);  
            return obj = url_objektum.getContent();  
        }  
        catch (MalformedURLException e){  
            System.out.println("Hibas URL cím!");  
        }  
        catch (IOException e){  
            System.out.println("Nem sikerült a letöltés!");  
            // pl. létező ftp protokoll esetén  
        }  
        return obj;  
    }  
}
```


HÁLÓZATKEZELÉS – PROTOKOLLOK

Az interneten küldött adat el van látva címzési információval: ez azonosítja

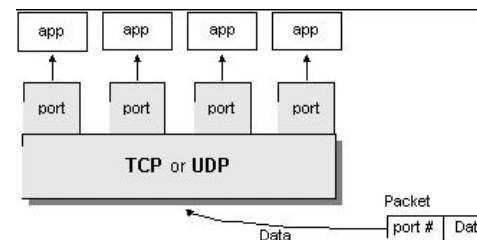
- a célszámítógépet és
- a portját.

A számítógép a 32 bites IP címmel van azonosítva, melyet arra használunk, hogy az adat a megfelelő számítógépre érkezzon meg.

A portot egy 16 bites számmal azonosítjuk, amit a TCP vagy UDP arra használ, hogy az adat a megfelelő programhoz jusson.

HÁLÓZATKEZELÉS – PORTOK

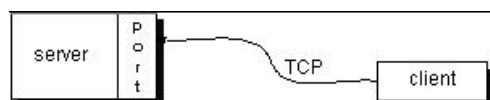
Az adatcsomag alapú kommunikációnál (UDP) az adatcsomagok tartalmazzák a célállomás portszámát, és az UDP irányítja a megfelelő helyre a csomagot.

HÁLÓZATKEZELÉS – PORTOK

A kapcsolat alapú kommunikációnál (TCP) a szerver program leköt egy foglalatot egy jellemző port számára. Így a szerver megkap minden adatot, ami ezen a porton keresztül érkezik.

A kliens ezután a megadott porton keresztül kommunikálhat a szerverrel.

HÁLÓZATKEZELÉS – PORTOK

A portok 16 bites számként vannak ábrázolva ⇒ értékük 0 - 65535 közötti szám lehet

A 0 és 1023 közötti portok fent vannak tartva olyan ismert szolgáltatásoknak, mint például a HTTP vagy az FTP vagy más rendszerszolgáltatás. ⇒

A saját programjaink nem használhatják őket.

Egy internetes szolgáltatás elérési címe:
IP CÍM : port

Pl.: witch.pmmf.hu:2001

HÁLÓZATKEZELÉS – JAVA

A Java programok a **java.net** csomag osztályain keresztül használhatják a TCP vagy UDP protokollokat.

TCP-n keresztül kommunikálnak az *URL*, *URLConnection*, *Socket* és *ServerSocket* osztályok.

Az UDP protokollt használják a *DatagramPacket*, *DatagramSocket* és *MulticastSocket* osztályok.

HÁLÓZATKEZELÉS – SOCKET

Socket típusok:

- Adatfolyam socket
- Adatcsomag socket

HÁLÓZATKEZELÉS – SOCKET

A socket angol szó, jelentése:
csatlakozó, foglalat, lyuk, tok.

A socket különböző processzek (folyamatok) közötti kommunikációs eszköz, amely független attól, hogy a kommunikáló processzek azonos, vagy különböző gépen vannak-e.

A socket egy kétvégű kommunikációs hálózat egyik végpontja.

A kommunikáció formája kliens-szerver alapú.
Ez azt jelenti, hogy a szerver valamilyen jól definiált szolgáltatást nyújt, amit a kliensek igénybe vesznek.

Egy Socketnek két vége van: egy a szerver oldalán
egy a kliens oldalán.

HÁLÓZATKEZELÉS – SOCKET

Az adatfolyam socket jellemzői:

- A TCP protokollra támaszkodó, a telefonhálózathoz hasonló kapcsolat-orientált byte-stream
- Megbízható kétirányú kommunikációt tesz lehetővé
- Az adatok mindig helyes sorrendben érkeznek
- A tényleges üzenet küldéshez fel kell építeni a kapcsolatot
- Bonyolultabb felépítés ⇒ lassabb átvitel

HÁLÓZATKEZELÉS – SOCKET

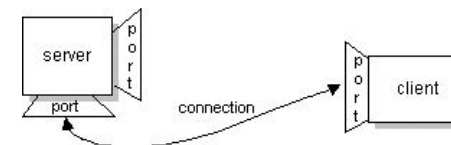
Az adatsomag socket (datagram socket) jellemzői:

- Kapcsolat nélküli, a postai levélhez hasonló, az UDP protokollra támaszkodó megoldás
- Üzenet alapú átvitel
- Nem garantált, hogy az üzenetek megérkeznek ⇒ nem megbízható
- Egyszerűbb felépítés ⇒ gyorsabb átvitel
- Nem kell kapcsolatot felépíteni

AZ ADATFOLYAM-SOCKETEK MŰKÖDÉSE

Ha minden jól megy, a szerver elfogadja a kapcsolatot.

Ha a kapcsolat és a socket sikeresen létrejött, akkor a kliens használni tudja a socket-et a szerverrel való kommunikálásra.

java.net.Socket : alkalmas egy kétirányú kapcsolat egyik oldalának vezérlésére

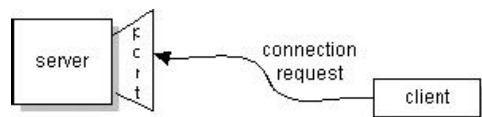
java.net.ServerSocket : figyel, és elfogadja a klienek kapcsolódását.

AZ ADATFOLYAM-SOCKETEK MŰKÖDÉSE

Normális esetben a **szerver** egy speciális számítógépen fut, és van egy **socket**-je, amely egy speciális **port-számra** van kötve.

A szerver várakozik, figyeli a socket-et, hogy érkezik-e egy klientsől kapcsolódási kérés.

A **kliens** oldalon: A kliens ismeri annak a számítógépnek a nevét, amelyiken a szerver fut, és annak a portnak a számát, amelyekre a szerver kapcsolódik.

AZ ADATFOLYAM-SOCKETEK MŰKÖDÉSE

Ha a socket révén létrejött a kapcsolat a kliens és a szerver között, akkor az üzenetváltás egy adatfolyamon folyik. Adatokat olvasni az input folyamból lehet, írni pedig az output stream-be lehet.

AZ ADATFOLYAM-SOCKETEK MŰKÖDÉSE

A szerver lépései:

1. A szerver lefoglal egy TCP portot, amelyen a továbbiakban a kliensek rákapcsolódási kéréseit várja (egyben közzéteszi a lefoglalt TCP port azonosítóját, hogy a kliensek eltaláljanak hozzá.)
2. A szerver ezután elkezd várakozni egy kliens kapcsolat-felvételi kérelmére.

AZ ADATFOLYAM-SOCKETEK MŰKÖDÉSE

A kliens lépései:

1. Lefoglal egy TCP portot, amelyen keresztül majd felveszi a kapcsolatot a szerverrel.
2. Hozzákapcsolódik ahhoz a géphez, amelyen a szerver fut, azon a gépen belül pedig ahhoz a TCP porthoz, amelyen a szerver a kliensek rákapcsolódási kérelmére vár (ennek a TCP portnak az azonosítóját tette közzé a szerver az 1. lépése után).

AZ ADATFOLYAM-SOCKETEK MŰKÖDÉSE

A szerver lépései (folyt.):

3. Ha egy kliens közli a szerverrel kapcsolat-felvételi szándékát, akkor a szerver felveszi a kapcsolatot a klienssel, és kiszolgálja azt (a szerver feladatának megfelelő módon).
  4. Miután a szerver kiszolgálta a klienst (vagy legalábbis elindította a klienst kiszolgáló folyamatot), újabb klienst fogadhat, és munkáját a második pontnál folytathatja.
- Amennyiben egy kliens kiszolgálása nagyon hosszú ideig tart, akkor a szerver a 3. lépésben megteheti, hogy elindít egy új programszálát a kliens kiszolgálására, és az eredeti szerver-programszál kész egy újabb kliens fogadására.

AZ ADATFOLYAM-SOCKETEK MŰKÖDÉSE

A kliens lépései (folyt.):

3. A felépített kommunikációs vonalon adatokat fogadhat a szervertől, illetve küldhet a szervernek.
  4. Lebontja a szerverrel felépített kapcsolatát (és ha a TCP portra tovább már nincs szüksége, akkor visszaadhatja azt az operációs rendszernek, hogy más folyamat is lefoglalhassa).
- A kliens és a szerver kommunikációs TCP portjának az összekapcsolása után a TCP kommunikációs kapcsolat kétirányú adatátvitelre képes.

AZ ADATCSOMAG-SOCKETEK MŰKÖDÉSE

Az összeköttetés-mentes kapcsolatok megszervezése sokkal egyszerűbb:

A kapcsolat minden résztvevőjének létre kell hoznia egy UDP kommunikációs portot, ahol fogadhatja a többiektől érkező csomagokat, illetve erről a portról küldhet csomagokat a kommunikáció többi résztvevőjének.

A kommunikáció minden résztvevője egy tetszőleges azonosítóju UDP portot használhat. A kommunikáció megvalósíthatóságának fontos feltétele, hogy a kommunikáló felek ismerjék a kommunikációs partnerük címét.

Az UDP protokollra épülő kommunikációnak nehézkes a gyakorlati megvalósíthatósága, mert nincs garántálva, hogy egy ilyen módon elküldött csomag megérkezik a rendeltetési helyére.

JAVA MEGVALÓSÍTÁS

Összeköttetés-alapú kapcsolat (TCP) – szerver

2. lépés

```
while (online) {
    s = ss.accept();
    kiszolgal();
}
```

A szerver egy „végtelen” hurokban keringve várja a kliensek kapcsolódási kéréseit. A ServerSocket objektum accept() metódusa fogadja kliensek kapcsolódási kéréseit.

Ha kapcsolódik egy kliens, akkor létrehoz egy összeköttetés alapú s kapcsolatot (socketet). A kliens és a szerver közötti üzenetváltás ezen az s socketen keresztül történik.

JAVA MEGVALÓSÍTÁS

Összeköttetés-alapú kapcsolat (TCP) – szerver

1. lépés

```
int server_port;
server_port = 12345;
ss = new ServerSocket(server_port);
```

Az ss a ServerSocket osztály egy példánya, amelynek egyik konstruktora azt a szerver portot várja paraméterül, amelyre a szerver rákapcsolódik és várja a kliensek kapcsolódásait.

JAVA MEGVALÓSÍTÁS

Összeköttetés-alapú kapcsolat (TCP) – szerver

3. lépés

```
String keres, valasz;
kiszolgal:BufferedReader input = new BufferedReader(
    new InputStreamReader(s.getInputStream()));
PrintWriter output = new PrintWriter(s.getOutputStream());

keres = input.readLine();
valasz = "Válasz";
output.println(valasz);
output.flush(); ← fizikailag is kiküldjük a választ
```

Az üzenetváltásokhoz streameket(folyamokat) kell definiálni. Kétféle folyam lesz: a bejövő(input) és a kimenő(output) folyam. Bejövő folyamot a BufferedReader osztály segítségével készítünk úgy, hogy elkérjük az s socket bejövő hálózati folyamát. Kimenő folyamot a PrintWriter segítségével definiálunk úgy, hogy elkérjük az s socket kimenő folyamát.

JAVA MEGVALÓSÍTÁS

Összeköttetés-alapú kapcsolat (TCP) – szerver

4. lépés

```
s.close();  
ss.close();
```

A kliens és a szerver az s socketen keresztül kommunikálnak. Ha a kiszolgálás megtörtént, akkor az s kapcsolatot le kell zárni a close() metódussal (még a kiszolgáló ciklus [while] végén). Ezután a szerver tovább várja a többi kliens kapcsolódását. Amennyiben a szervert szeretnénk leállítani, úgy az ss szerver socketet is le kell zárni annak close() metódusával.

(Természetesen az input/output csatornákat is illik lezárni.)

JAVA MEGVALÓSÍTÁS

Összeköttetés-alapú kapcsolat (TCP) – kliens

3. lépés
kérelem

```
String keres, valasz;  
BufferedReader input = new BufferedReader(  
    new InputStreamReader(s.getInputStream()));  
PrintWriter output = new PrintWriter(s.getOutputStream());  
  
output.println(keres);  
output.flush();  
  
valasz = input.readLine();
```

Az s socketen keresztül pontosan ugyanúgy működik az üzenetváltás, mint a szervernél, amikor már kapcsolódott a kliens, csak most értelemszerűen a kérést kell kiírni a kimenő adatfolyamba, és a szerver választ kell olvasni a bejövő adatfolyamból.

JAVA MEGVALÓSÍTÁS

Összeköttetés-alapú kapcsolat (TCP) – kliens

1-2. lépés

```
String ip_cim;  
int port;  
Socket s;  
ip_cim = "localhost";  
port = 12345;  
s = new Socket(ip_cim, port);  
kerelem();
```

A kliensben is létre kell hoznunk egy socketet, ami hozzákapcsolja a klienst a szerverhez.

Ehhez 2 paraméterre lesz szükségünk: a szerver címére és a szerver számítógép azon portjára, amelyen a szerver alkalmazás várakozik a kliensek kapcsolódásaira.

JAVA MEGVALÓSÍTÁS

Összeköttetés-alapú kapcsolat (TCP) – kliens

4. lépés

```
s.close();
```

Az s socket close() metódusával lehet lezárni a hálózati kapcsolatot.

(És persze itt is lezárjuk a csatornákat.)

JAVA MEGVALÓSÍTÁS

Nem hiányzik valami?

Hálózatkezelés során rengeteg hiba adódhat ⇒

Kötelező kivételkezelés

Egy kapcsolatot mindenképpen le kell zárni, függetlenül attól, hogy kivétel adódott. ⇒ A Socket lezárását a finally ágban végezzük, de ha csak lehet, a try blokk fejében.

Ld.: `szerver_vazlat.txt;`   `kliens_vazlat.txt;`
`stream_kezeles_vazlat.txt`

JAVA MEGVALÓSÍTÁS

Összeköttetés-mentes kapcsolat (UDP)

Önálló feldolgozás!

JAVA MEGVALÓSÍTÁS

És most már minden rendben?

A szervernek általában több klient kell egyszerre kiszolgálnia (de persze, nem kötelező)

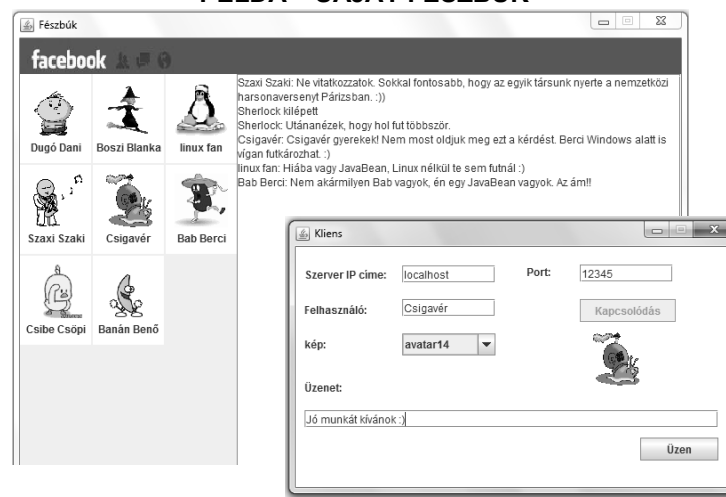
Szálkezelés kell.

Ld.: `tobbszalu_szerver_vazlat.txt`

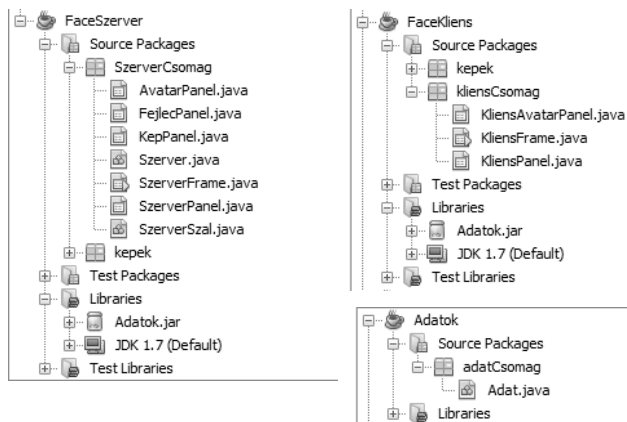
És mi a helyzet a szerverrel?

Általában azt is külön szálként definiáljuk – grafikus felület esetén feltétlenül. Miért?

PÉLDA – SAJÁT FÉSZBÚK

PÉLDA – SAJÁT FÉSZBÚK

PÉLDA – A KLIENS NÉHÁNY METÓDUSA

```
private void kapcsolatGombActionPerformed(java.awt.event.ActionEvent evt) {  
    try {  
        kapcsolatKialakitas();  
        azonositoAdatokKuldese();  
        if (socket.isConnected()) {  
            kapcsolatGomb.setEnabled(false);  
            uzenGomb.setEnabled(true);  
        }  
    } catch (Exception e) {  
        JOptionPane.showMessageDialog(this, "kapcsolatfelvételi hiba");  
    }  
}  
  
this.addWindowListener(new WindowAdapter() {  
    @Override  
    public void windowClosing(WindowEvent e) {  
        kliensPanel1.kliensLezar();  
    }  
});
```

PÉLDA – SAJÁT FÉSZBÚK

A kliens lépései:

1. Kapcsolódik.
2. Elküldi az azonosításra szolgáló adatokat (név, kép).
3. Üzenget.
4. Kilép.

A szervertől lépései:

1. Várakozik, majd fogadja a kliens jelentkezését.
2. Fogadja az azonosításra szolgáló adatokat, és megjeleníti őket.
3. Fogadja az üzenetet és megjeleníti.
4. Lezárja a klienssel való kapcsolatot.
5. A szervert maga is lezárul.

PÉLDA – A KLIENS NÉHÁNY METÓDUSA

```
private void kapcsolatKialakitas() throws Exception {  
    String ipCim = ipMezo.getText();  
    int port = Integer.valueOf(portMezo.getText());  
  
    socket = new Socket(ipCim, port);  
  
    if (objOut == null) {  
        objOut = new ObjectOutputStream(socket.getOutputStream(););  
        out = new PrintWriter(socket.getOutputStream(););  
    }  
}  
  
private void azonositoAdatokKuldese() throws Exception {  
    nick = nevMezo.getText();  
    avatar = avatarok.get(kepCombo.getSelectedIndex());  
  
    Adat adat = new Adat(nick, avatar);  
    objOut.writeObject(adat);  
    objOut.flush();  
}
```

PÉLDA – A KLIENS NÉHÁNY METÓDUSA

```
private void uzenGombActionPerformed(java.awt.event.ActionEvent evt) {
    String uzenet = uzenetMezo.getText();
    if (!uzenet.isEmpty()) {
        out.println(uzenet);
        out.flush();
        uzenetMezo.setText("");
        uzenetMezo.grabFocus();
    } else {
        JOptionPane.showMessageDialog(this, "Gépeljen üzenetet");
    }
}

public void kliensLezar() {
    String uzenet = Adat.ZARSSZO;
    if (socket != null) {
        out.println(uzenet);
        out.flush();
        try {
            socket.close();
            System.out.println("lezárva");
        } catch (IOException ex) {
            Logger.getLogger(KliensFrame.class.getName()).log(Level.
        }
    }
}
```

PÉLDA – A SZERVER NÉHÁNY METÓDUSA

```
public class SzerverFrame extends javax.swing.JFrame {
    // private Szerver szerver = new Szerver();
    // helyette: singleton tervezési minta

    private Szerver szerver = Szerver.getPeldany();

    public SzerverFrame() {
        initComponents();
        this.setSize(750, 700);
        this.setTitle("Fészbuk");
        szerver.setKepPanel(kepPanel1);
        szerver.setSzerverPanel(szerverPanel1);
        szerver.szerverInditas();
        this.addWindowListener(new WindowAdapter() {
            @Override
            public void windowClosing(WindowEvent e) {
                szerver.szerverLezaras();
                szerver = null;
                System.exit(0);
            }
        });
    }
}
```

PÉLDA – AZ ÁTKÜLDÖTT ADATOK

```
public class Adat implements Serializable {

    private String nick;
    private ImageIcon avatar;
    public static final String ZARSSZO = "bye";

    public Adat(String nick, ImageIcon avatar) {
        this.nick = nick;
        this.avatar = avatar;
    }

    public ImageIcon getAvatar() {
        return avatar;
    }

    public String getNick() {
        return nick;
    }
}
```

PÉLDA – A SZERVER NÉHÁNY METÓDUSA

```
public class Szerver extends Thread {

    private final int port = 12345;
    private volatile ServerSocket serverSocket;
    private volatile boolean online = true;
    private List<SzerverSzal> szalak = new CopyOnWriteArrayList<>();
    private SzerverPanel szerverPanel;
    private KepPanel kepPanel;
    private static Szerver peldany = null;

    private Szerver() {
    }

    public static Szerver getPeldany() {
        if (peldany == null) {
            peldany = new Szerver();
        }
        return peldany;
    }
}
```

PÉLDA – A SZERVER NÉHÁNY METÓDUSA

```
public void szerverInditas() {
    try {
        try {
            serverSocket = new ServerSocket(port);
        } catch (Exception e) {
            System.out.println("Hiba:" + e.getMessage());
        }
        System.out.println("A szerver a " + port + " porton varja a kliens");
    } catch (Exception e) {
        JOptionPane.showMessageDialog(null, "Hibás port");
    }
    this.start();
}
```

PÉLDA – A SZERVER NÉHÁNY METÓDUSA

```
public synchronized void szerverLezaras() {
    online = false;
    // lezárjuk a még élő szálakat
    for (SzerVerSzal szal : szalak) {
        try {
            szal.lezar();
        } catch (IOException ex) {
            System.out.println("nem tudtam lezárni");
            Logger.getLogger(SzerverPanel.class.getName()).log(Level.SEVERE, null, ex);
        }
    }
}
```

PÉLDA – A SZERVER NÉHÁNY METÓDUSA

```
@Override
public void run() {
    Socket socket;
    SzerVerSzal szal;
    while (online) {
        try {
            if (!serverSocket.isClosed()) {
                socket = serverSocket.accept();
                szal = new SzerVerSzal(socket, szerverPanel, kepPanel);
                szal.start();
                szalak.add(szal);
            }
        } catch (IOException ex) {
            Logger.getLogger(SzerverFrame.class.getName()).log(Level.SEVERE, null, ex);
        }
    }
}
```

PÉLDA – A SZERVER NÉHÁNY METÓDUSA

```
class SzerVerSzal extends Thread {
    @Override
    public void run() {
        try {
            BufferedReader in;
            PrintWriter out;
            String be, uzenet;
            ObjectInputStream cin = new ObjectInputStream(socket.getInputStream());

            Adat adat = (Adat) cin.readObject();
            nick = adat.getNick();
            kepPanel.kirak(adat);

            in = new BufferedReader(new InputStreamReader(socket.getInputStream()));
            out = new PrintWriter(socket.getOutputStream());

            while (!socket.isClosed()) {
                be = in.readLine();

                if (be.equals(Szerver.ZARASZO)) {
                    in.close();
                    out.close();
                    socket.close();
                    uzenet = nick + " kilépett";
                    kepPanel.kilep(adat);
                } else {
                    uzenet = nick + ": " + be;
                }

                szerverPanel.uzen(uzenet);
            }
        } catch (IOException | ClassNotFoundException ex) {
            Logger.getLogger(SzerVerSzal.class.getName()).log(Level.SEVERE, null, ex);
        }
    }
}
```

PÉLDA – A SZERVER NÉHÁNY METÓDUSA

```
Adat adat = (Adat) oin.readObject();
nick = adat.getNick();
kepPanel.kirak(adat);

in = new BufferedReader(new InputStreamReader(socket.getInputStream()));
out = new PrintWriter(socket.getOutputStream());

while (!socket.isClosed()) {
    be = in.readLine();

    if (be.equals(Szerver.ZARASZO)) {
        in.close();
        out.close();
        socket.close();
        uzenet = nick + " kilépett";
        kepPanel.kilep(adat);
    } else {
        uzenet = nick + ": " + be;
    }

    szerverPanel.uzen(uzenet);
}
```